

Indikatorbeskrivelse

Akutte sygehusophold som følge af fald blandt ældre

Baggrund

I regi af *Medicin uden skade – Et globalt initiativ for patientsikkerhed* er der defineret fem initiativer og en række indsatsområder. For mange af initiativerne gælder, at de berører mere end et indsatsområde. De fem initiativer er følgende:

- Aktive partnerskaber med borgere, patienter og pårørende.
- Sikker medicingennemgang og sikker medicin håndtering.
- Forebyggelse af potentielt u hensigtsmæssig polyfarmaci
- Patientsikre overgange via teknologiske og innovative løsninger.
- Fremme ledelse og kommunikation mhp. øget medicinsikkerhed.

Indsatserne under initiativerne skal medvirke til at øge fokus på medicinsikkerhed i Danmark og vil blive igangsat løbende frem til og med 1. kvartal 2019.

Som opfølgning på ovenstående udarbejdes en række indikatorer, herunder en indikator omhandlende fald som følge af behandling med sederende lægemidler. Et sygehusophold som følge af fald vurderes som en u hensigtsmæssig hændelse, uanset om det resulterer i en indlæggelse eller et ambulat ophold.

Indikatoren suppleres med en indikator for forstoppelse og en for blødning. Tilsammen skal de tre indikatorer være en indikation på om ovenstående initiativer samlet set har ledt til en reduktion i medicinrelateret skade.

Indikatorer

1. Ældre borgere (65+ år) med kontakt til hospitalsvæsenet som følge af fald. Opgjort som antal og pr. 1.000 ældre.
2. Ældre borgere (65+ år) i behandling med lægemidler, der kan have sederende effekt med kontakt til hospitalsvæsenet som følge af fald. Opgjort som antal og pr. 1.000 ældre i behandling med sederende lægemidler.

Begreber

Ældre

Borgere, der er 65 år eller derover (65+ år).

Kontakt

En patientkontakt i Landspatientregisteret.

Sygehusophold

Et sygehusophold består af kontakter, der tidsmæssigt ligger højst fire timer efter hinanden. Det vil sige, at et ophold kan bestå af én kontakt indenfor 2 uger og gå på tværs af sygehuse og regioner. Sygehusopholdet medregnes det kalenderår, hvor sidste kontakt afsluttes.

Akutte ophold

Første kontakt i opholdet skal være registreret som akut.

Fald

Fald defineres ved følgende SKS-koder:

- EUBA – Fald i niveau (frem til 30. juni 2016)
- EUBA – Fald og hop i niveau eller under 1 meter (efter 1. juli 2016)
- EUHE00 – Fald på samme niveau
- EUHE01 – Fald fra mindre højde (<1m)
- EUHE03 – Fald fra uspecificeret højde
- EUHE08 – Fald, anden specificeret
- EUHE09 – Fald, uspecificeret

Lægemidler der kan have sederende effekt

Afgrænses til antidepressiva (ATC-kode N06A), antipsykotika inkl. lithium (ATC-kode N05A), benzodiazepiner og benzodiazepinlignende lægemidler (ATC-koder N05BA, N05CD, N03AE, N05CF) og sederende antihistaminer (ATC-koder N05BB01, N07CA02, R06AA02, R06AA04, R06AD02, R06AE03 og R06AE05).

Lægemidler indeholdende opioider (ATC-kode N02A (ekskl. N02AJ07), R05DA, N07BC, R05FA, N01AH og A07DA02, samt varenumre for magistrelt fremstillet morfatropinpapaverin (685156, 685157).

Alle de kardiovaskulære midler:

- antiarytmika C01B
  - antianginøse C01D
  - antihypertensiva C02
  - diuretika C03
  - betablokkere C07
  - Ca²⁺ antagonist C08
  - ACEI/ATIiblokkere mm C09
- samt migrænemidler N02C og antiepileptika N03 samt insuliner A10A.
  - Antikolinerge lægemidler: Kategori 2 (stærk effekt) og 3 (meget stærk effekt), jf. IRF's liste over vigtige lægemidler med antikolinerge egenskaber samt behandlingsalternativer med lavere potentiale for antikolinerge bivirkninger.

Operationalisering

Inklusionskriterier for tæller

- Borgere med dansk bopæl ved første kontakt i sygehusopholdet.
- Borgere, der er 65+ år ved første kontakt i sygehusopholdet.
- Sygehusophold afgrænses til offentlige finansierede patienter.
- Sygehusophold, hvor første kontakt i sygehusopholdet er akut.
- Sygehusophold, hvor en eller flere kontakter har en SKS-kode for fald. Der skal ses på kontakter inden for de første 48 timer.
- Sygehusophold, hvor varigheden af opholdet er ≥ 4 timer.

Rationale: Ophold under 4 timer ekskluderes med henblik på at undgå skævvridning i data. En relativt stor andel af opholdene under 4 timer i Region Hovedstaden vurderes således, at være ophold via Akuttelefonen 1813. I øvrige regioner falder denne aktivitet under vagtlægeordningen og resulterer derfor ikke i et sygehusophold. Det er ikke muligt at inkludere vagtlægekontakter fra de øvrige regioner.

- Borgere med mindst én receptindløsning på lægemidler med sederende effekt maksimalt 3 måneder forud for kontakten.

Inklusionskriterier for nævner

- Borgere, der er 65+ år og har en dansk bopæl pr. 1. januar i opgørelsesåret.
- Borgere med mindst én receptindløsning på lægemidler med sederende effekt i opgørelsesåret.

Dokumentation

Sygehusophold

Indikatoren opgøres på baggrund af den nationale algoritme til dannelse af sygehusophold på baggrund af Landspatientregisteret. Algoritmen kobler tidsmæssigt sammenhængende kontakter sammen til et sygehusophold.

Kilder

Landspatientregisteret (LPR), Lægemiddelstatistikregisteret (LSR) og CPR-registeret, Sundhedsdatastyrelsen.

Landspatientregisteret

Når en person har været til en undersøgelse eller er blevet behandlet på et sygehus, registrerer sygehuset en række oplysninger om patientens kontakt i Landspatientregisteret (LPR). Oplysningerne kan eksempelvis beskrive, hvornår og hvor patienten har været i kontakt eller beskrive patientens diagnoser, undersøgelser, behandlinger, operationer m.m. Landspatientregisteret indeholder ikke oplysninger fra almen praksis.

Lægemiddelstatistikregisteret

Lægemiddelstatistikregisteret (LSR) er et salgsregister, der indeholder detaljeret information om alt salg af medicin i Danmark. LSR blev etableret i 1994 med det formål at overvåge lægemiddelforbruget. Alt salg af lægemidler i Danmark bliver registreret og indberettet månedligt til LSR. Registeret indeholder ikke data om uafhængede recepter. Sygehusene registrerer deres forbrug af medicin på sygeafdelingsniveau og ikke på patientniveau, hvorfor det ikke er muligt at følge den enkelte patients lægemiddelforbrug under indlæggelse på et hospital.

Opgørelsesperiode

Indikatoren opgøres fra 2015 og frem. Der laves én årlig opgørelse. => Fastlæggelse af opgørelsestidspunktet udestår.

Opgørelsesniveauer

- > Hele landet
- > Region inddelt på baggrund af borgerens bopæl
- > Kommune inddelt på baggrund af borgerens bopæl. => Dette er kun muligt, hvis volumen er stor nok til, at opgørelsen ikke bliver personfølsom.

Landspatientregisteret

Fra foråret 2019 overgår sygehusene til at indberette til en ny, moderniseret version af Landspatientregisteret (LPR3). Overgangen til LPR3 vil betyde en lang række forbedringer, som vil gavne både patienterne og sundhedsvæsenet. Men i en periode vil det give udfordringer – både for personalet, der skal vænne sig til nye registreringer og for arbejdsgange vedrørende anvendelsen af data i det nye format. Overgangen til LPR3 kan derfor medføre ændringer i ovenstående indikator.